Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 4ης Σεπτεμβρίου 2018 *

«Προσφυγή ακυρώσεως – Απόφαση (ΕΕ) 2017/477 – Θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας που συγκροτήθηκε βάσει της ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσεως και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου, όσον αφορά τις εργασιακές ρυθμίσεις του Συμβουλίου Συνεργασίας, της Επιτροπής Συνεργασίας, ειδικών υποεπιτροπών ή οποιονδήποτε άλλων οργάνων – Άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ – Απόφαση για τον καθορισμό των θέσεων που πρέπει να ληφθούν εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο οργάνου συσταθέντος με διεθνή συμφωνία – Συμφωνία της οποίας ορισμένες διατάξεις μπορούν να εμπίπτουν στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) – Κανόνας ψηφοφορίας»

Στην υπόθεση C-244/17,

με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, που ασκήθηκε στις 10 Μαΐου 2017,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους L. Havas, L. Gussetti και P. Aalto, στη συνέχεια από τους L. Havas και L. Gussetti,

προσφεύγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τον M. Bishop και την P. Mahnič Bruni,

καθού,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, A. Tizzano, Αντιπρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, E. Levits, C. G. Fernlund και C. Vajda, προέδρους τμήματος, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. Toader, M. Safjan, E. Jarašiūnas (εισηγητή), S. Rodin και F. Biltgen, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: L. Hewlett, κύρια διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 17ης Απριλίου 2018,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 31ης Μαΐου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως (ΕΕ) 2017/477 του Συμβουλίου, της 3ης Μαρτίου 2017, για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας που συγκροτήθηκε βάσει της ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου, όσον αφορά τις εργασιακές ρυθμίσεις του Συμβουλίου Συνεργασίας, της Επιτροπής Συνεργασίας, ειδικών υποεπιτροπών ή οποιωνδήποτε άλλων οργάνων (ΕΕ 2017, L 73, σ. 15, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Η συμφωνία εταιρικής σχέσεως και η προσβαλλόμενη απόφαση

2 Στις 26 Οκτωβρίου 2015 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2016/123, για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας ενισχυμένης εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου (ΕΕ 2016, L 29, σ. 1). Η απόφαση αυτή εκδόθηκε με νομική βάση το άρθρο 37 και το άρθρο 31, παράγραφος 1, ΣΕΕ, καθώς και το άρθρο 91, το άρθρο 100, παράγραφος 2, και τα άρθρα 207 και 209 ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218, παράγραφοι 5 και 8, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Η συμφωνία ενισχυμένης εταιρικής σχέσεως και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου (στο εξής: συμφωνία εταιρικής σχέσεως), υπεγράφη στις 21 Δεκεμβρίου 2015 στην Αστάνα (Καζαχστάν), η δε προσωρινή εφαρμογή της, που προβλεπόταν στο άρθρο 281, παράγραφος 3, αυτής, άρχισε την 1η Μαΐου 2016.

3 Με το άρθρο 268 της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως συγκροτείται ένα Συμβούλιο Συνεργασίας, το οποίο επικουρείται κατά την άσκηση των καθηκόντων του από μια Επιτροπή Συνεργασίας, η οποία συγκροτείται με το άρθρο 269 της εν λόγω συμφωνίας. Το άρθρο 269 προβλέπει, στην παράγραφο 6, ότι το Συμβούλιο Συνεργασίας δύναται να αποφασίσει τη σύσταση ειδικών υποεπιτροπών ή άλλων οργάνων που μπορούν να το επικουρούν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και καθορίζει τη σύνθεση και τα καθήκοντα των εν λόγω υποεπιτροπών ή οργάνων, καθώς και τον τρόπο λειτουργίας τους.

4 Επιπλέον, το άρθρο 268 της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως ορίζει, στην παράγραφο 7, ότι το Συμβούλιο Συνεργασίας θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό του. Με τον εσωτερικό κανονισμό, κατά το άρθρο 269, παράγραφος 7, της εν λόγω συμφωνίας, το Συμβούλιο Συνεργασίας καθορίζει τα καθήκοντα και τη λειτουργία της Επιτροπής Συνεργασίας και κάθε υποεπιτροπής ή οργάνου που έχει ενδεχομένως συγκροτήσει το ίδιο.

5 Προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή τις διατάξεις αυτές, η Επιτροπή, από κοινού με την Ύπατη Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, συνέταξε στις 3 Φεβρουαρίου 2017 πρόταση αποφάσεως του Συμβουλίου για τη θέση που θα υιοθετηθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Συμβούλιο Συνεργασίας που συγκροτήθηκε βάσει της συμφωνίας εταιρικής σχέσης, με διαδικαστική νομική βάση το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 37 ΣΕΕ, και ουσιαστική νομική βάση τα άρθρα 207 και 209 ΣΛΕΕ.

6 Στις 3 Μαρτίου 2017 το Συμβούλιο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση προσθέτοντας στις προτεινόμενες νομικές βάσεις το άρθρο 31, παράγραφος 1, ΣΕΕ καθώς και τα άρθρα 91 και 100, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Η ως άνω απόφαση ορίζει τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1

1. Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας που συγκροτήθηκε βάσει του άρθρου 268, παράγραφος 1, της ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης [...] καθορίζεται στα σχέδια αποφάσεων του Συμβουλίου Συνεργασίας που επισυνάπτονται στην παρούσα απόφαση όσον αφορά:

– τη θέσπιση του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου Συνεργασίας και εκείνων της Επιτροπής Συνεργασίας, ειδικών υποεπιτροπών ή οποιωνδήποτε άλλων οργάνων,

– τη σύσταση υποεπιτροπής για τη δικαιοσύνη, την ελευθερία και την ασφάλεια, υποεπιτροπής για την ενέργεια, τις μεταφορές, το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή και υποεπιτροπής τελωνειακής συνεργασίας.

2. Οι εκπρόσωποι της Ένωσης στο Συμβούλιο Συνεργασίας μπορούν να συμφωνήσουν ήσσονος σημασίας τεχνικές διορθώσεις στα σχέδια αποφάσεων του Συμβουλίου Συνεργασίας χωρίς περαιτέρω απόφαση του Συμβουλίου.

Άρθρο 2

Η προεδρία του Συμβουλίου Συνεργασίας ασκείται, από την πλευρά της Ένωσης, από τον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, σύμφωνα με τις ευθύνες του δυνάμει των Συνθηκών και την ιδιότητά του ως προέδρου του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων.

[...]»

Τα αιτήματα των διαδίκων

7 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

8 Το Συμβούλιο ζητεί την απόρριψη της προσφυγής και την καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα. Επικουρικώς, σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, ζητεί από το Δικαστήριο να διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματα της αποφάσεως αυτής.

Επί της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

9 Με τον μοναδικό λόγο ακυρώσεως η Επιτροπή προσάπτει στο Συμβούλιο ότι προσέθεσε, στη νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως, το άρθρο 31, παράγραφος 1, ΣΕΕ, το οποίο ορίζει μεταξύ άλλων ότι οι αποφάσεις οι οποίες εμπίπτουν στο κεφάλαιο 2 του τίτλου V της Συνθήκης ΕΕ, το οποίο περιλαμβάνει τις ειδικές διατάξεις όσον αφορά την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ), λαμβάνονται ομόφωνα, πλην των περιπτώσεων στις οποίες το κεφάλαιο αυτό ορίζει διαφορετικά.

10 Προς στήριξη του λόγου αυτού, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι απόφαση εκδιδόμενη δυνάμει του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ πρέπει να λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 218, παράγραφος 8, πρώτο εδάφιο, και του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο με την απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου (C-81/13, EU:C:2014:2449, σκέψη 66), έστω και αν μία ή περισσότερες ουσιαστικές νομικές βάσεις θα επέβαλλαν άλλως την ομοφωνία για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας.

11 Κατά την Επιτροπή, το άρθρο 218 ΣΛΕΕ προβλέπει, όπως επισήμανε το Δικαστήριο με την απόφαση της 24ης Ιουνίου 2014, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (C-658/11, EU:C:2014:2025, σκέψη 52), ομοιόμορφη και γενικής ισχύος διαδικασία για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη διεθνών συμφωνιών τις οποίες μπορεί να συνάπτει η Ένωση στους τομείς δράσεώς της, περιλαμβανομένης της ΚΕΠΠΑ, πράγμα το οποίο επιβεβαιώνεται από την απόφαση της 14ης Ιουνίου 2016, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (C-263/14, EU:C:2016:435, σκέψη 55), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι συμφωνία εμπίπτουσα κατά κύριο λόγο στην ΚΕΠΠΑ πρέπει να συνάπτεται σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 6, ΣΛΕΕ. Τόσο η διαπραγμάτευση και η σύναψη διεθνών συμφωνιών όσο και η υιοθέτηση θέσεων για την εφαρμογή τέτοιων συμφωνιών διέπονται από την εν λόγω ομοιόμορφη διαδικασία. Το δε κεφάλαιο 2 του τίτλου V της Συνθήκης ΕΕ δεν καλύπτει τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων που έχει εφαρμογή στις διεθνείς συμφωνίες.

12 Οι κανόνες ψηφοφορίας για την έκδοση κάθε αποφάσεως του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ προβλέπονται αποκλειστικά στο άρθρο 218, παράγραφος 8, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το οποίο συνιστά lex specialis που προβλέπει απλοποιημένη διαδικασία η οποία πρέπει να ακολουθείται από το Συμβούλιο όταν αυτό προσδιορίζει τις θέσεις που πρέπει να ληφθούν στο πλαίσιο οργάνου συσταθέντος με συμφωνία, τόσο στα θέματα που εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ όσο και σε εκείνα που δεν εμπίπτουν σε αυτήν. Επομένως, κατά την Επιτροπή, για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως έπρεπε να εφαρμοστεί ο κανόνας της ειδικής πλειοψηφίας, διότι ο σκοπός της αποφάσεως αυτής δεν είναι να συμπληρώσει ή να τροποποιήσει το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως, αλλά μόνο να εξασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας αυτής και, ως εκ τούτου, η απόφαση αυτή δεν μπορεί να εξομοιωθεί προς τη σύναψη ή την τροποποίηση διεθνούς συμφωνίας.

13 Η Επιτροπή παρατηρεί, εξάλλου, ότι η θέση του Συμβουλίου δεν είναι σύμφωνη προς το άρθρο 40, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ, καθόσον η προσθήκη του άρθρου 31, παράγραφος 1, ΣΕΕ θα επέβαλλε ομοφωνία για την έκδοση κάθε αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, στο πλαίσιο διεθνούς συμφωνίας της οποίας η νομική βάση περιλαμβάνει διάταξη εμπίπτουσα στην ΚΕΠΠΑ, ανεξαρτήτως του αντικειμένου της αποφάσεως αυτής. Η εν λόγω θέση οδηγεί στην εφαρμογή των σχετικών με την ΚΕΠΠΑ διαδικασιών για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης όχι μόνον στον τομέα της ΚΕΠΠΑ, αλλά και για την εφαρμογή άλλων πολιτικών της Ένωσης.

14 Το Συμβούλιο παρατηρεί ότι η απόφαση 2016/123, που παρέχει την εξουσιοδότηση για την υπογραφή της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως και για την προσωρινή εφαρμογή ορισμένων τμημάτων αυτής, εκδόθηκε με νομική βάση το άρθρο 37 και το άρθρο 31, παράγραφος 1, ΣΕΕ, καθώς και το άρθρο 91, το άρθρο 100, παράγραφος 2, και τα άρθρα 207 και 209 ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218, παράγραφοι 5 και 8, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, χωρίς τούτο να αμφισβητηθεί από την Επιτροπή, και ότι τα μέτρα που προβλέπει η προσβαλλόμενη απόφαση σκοπούν στην εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του θεσμικού πλαισίου που θεσπίζεται με τη συμφωνία εταιρικής σχέσεως.

15 Κατά το Συμβούλιο, γίνεται δεκτό κατά πάγια νομολογία ότι η αρμοδιότητα της Ένωσης να αναλαμβάνει διεθνείς δεσμεύσεις περιλαμβάνει και την αρμοδιότητα να πλαισιώνει τις εν λόγω δεσμεύσεις με θεσμικές διατάξεις, οι οποίες έχουν επικουρικό χαρακτήρα και, επομένως, εμπίπτουν στην ίδια αρμοδιότητα με εκείνη στην οποία εμπίπτουν οι ουσιαστικές διατάξεις τις οποίες

πλαισιώνουν. Κατά συνέπεια, η Ένωση μπορούσε να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση μόνο βάσει των διατάξεων που την εξουσιοδοτούν να θεσπίσει τις ουσιαστικές διατάξεις της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως.

16 Η Επιτροπή προβαίνει εξάλλου σε εσφαλμένη ερμηνεία της νομολογίας. Πρώτον, η απόφαση της 24ης Ιουνίου 2014, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (C-658/11, EU:C:2014:2025), επιβεβαιώνει όντως ότι η διαδικασία λήψεως αποφάσεων για τον προσδιορισμό των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο οργάνου συσταθέντος με συμφωνία πρέπει να λογίζεται ως ομοιόμορφη και γενικής ισχύος διαδικασία που έχει εφαρμογή σε όλους τους τομείς πολιτικής και δραστηριότητας της Ένωσης. Η ως άνω απόφαση διατυπώνει, εντούτοις, στο σημείο 53 αυτής, μια αρχή κατά την οποία η εν λόγω διαδικασία πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά που προβλέπονται από τις Συνθήκες για κάθε τομέα δράσεως της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά τις αρμοδιότητες των θεσμικών οργάνων της. Ο τομέας όμως της ΚΕΠΠΑ έχει ειδικά χαρακτηριστικά διαδικαστικής και ουσιαστικής φύσεως, οπότε αυτά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή της γενικής διαδικασίας την οποία αφορά το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του στον τομέα αυτόν, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία μόνο στις περιπτώσεις τις οποίες προβλέπει το άρθρο 31, παράγραφοι 2 και 3, ΣΕΕ. Καμία διάταξη της Συνθήκης ΛΕΕ δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προβλεφθεί άλλη παρέκκλιση, καθόσον τούτο θα ήταν αντίθετο προς το άρθρο 40, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ.

17 Δεύτερον, η απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου (C-81/13, EU:C:2014:2449), δεν μπορεί να αποτελέσει έρεισμα υπέρ της θέσεως της Επιτροπής ότι η δυνάμει του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ απόφαση του Συμβουλίου πρέπει να λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία σε όλες τις περιπτώσεις, ανεξαρτήτως του τομέα της Ένωσης τον οποίο αφορά η απόφαση αυτή. Η ως άνω θέση είναι αντίθετη προς την πάγια νομολογία κατά την οποία η ουσιαστική νομική βάση ενός μέτρου είναι το στοιχείο που καθορίζει τη διαδικασία η οποία πρέπει να ακολουθείται για τη λήψη του μέτρου αυτού. Είναι επίσης αντίθετη με την ορθή ερμηνεία της προαναφερθείσας αποφάσεως, η οποία πρέπει να ερμηνεύεται στο πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσεται, δεδομένου ότι η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση δεν αφορούσε την άσκηση αρμοδιοτήτων της Ένωσης στον τομέα της ΚΕΠΠΑ και λαμβανομένου υπόψη του ότι δεν έχει εφαρμογή στην ΚΕΠΠΑ ο κανόνας της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 16, παράγραφος 3, ΣΕΕ, που μνημονεύεται στις προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στις οποίες παραπέμπει η ως άνω απόφαση.

18 Μολονότι, κατά το Συμβούλιο, το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ προβλέπει ειδική και απλοποιημένη διαδικασία για τον προσδιορισμό των θέσεων που πρέπει να ληφθούν στο πλαίσιο οργάνου συσταθέντος με συμφωνία ή σχετικά με την αναστολή της εφαρμογής μιας συμφωνίας, το άρθρο αυτό ωστόσο δεν ρυθμίζει όλες τις πτυχές της διαδικασίας αυτής και, ειδικότερα, τον εφαρμοστέο κανόνα ψηφοφορίας. Προκειμένου περί ειδικής διαδικασίας, οι κανόνες ψηφοφορίας που προβλέπονται στο άρθρο 218, παράγραφος 8, ΣΛΕΕ, οι οποίοι έχουν εφαρμογή καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας συνάψεως συμφωνίας διεπόμενης από τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στις προηγούμενες παραγράφους του ως άνω άρθρου 218, δεν μπορούν να εφαρμόζονται αυτομάτως σε αυτήν την ειδική διαδικασία. Κατά συνέπεια, ο κανόνας ψηφοφορίας που ορίζεται στο άρθρο 218, παράγραφος 8, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ εφαρμόζεται στη διαδικασία αυτή μόνον καθόσον εκφράζει τους εφαρμοστέους στους τομείς δράσεως της Ένωσης κανόνες ψηφοφορίας για την έκδοση εσωτερικών πράξεων. Επιπλέον, καίτοι το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ προβλέπει απλοποιημένη διαδικασία, σε σύγκριση με την πιο περίπλοκη διαδικασία που προβλέπεται για τη σύναψη συμφωνίας, η ως άνω απλοποίηση αφορά αποκλειστικά την περιορισμένη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

19 Το Συμβούλιο αμφισβητεί, τέλος, τα επιχειρήματα περί του ότι παρέβη το άρθρο 40 ΣΕΕ, προβάλλοντας, ιδίως, ότι η προσθήκη του άρθρου 31, παράγραφος 1, ΣΕΕ στη νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως ήταν αναγκαία προκειμένου να τηρηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται από τις Συνθήκες για την άσκηση της αρμοδιότητας της Ένωσης στον τομέα της

ΚΕΠΠΑ, ότι δεν σημειώθηκε καμία υπέρβαση αρμοδιοτήτων των θεσμικών οργάνων και ότι, εν πάση περιπτώσει, ήταν αναγκαίο να αποφανθεί το Συμβούλιο ομόφωνα, σύμφωνα με το άρθρο 293, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

20 Για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου κανόνα ψηφοφορίας όταν το Συμβούλιο εκδίδει, σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, απόφαση σχετικά με τις θέσεις που πρέπει να ληφθούν εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο οργάνου συσταθέντος με συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να εκδώσει πράξεις έχουσες έννομα αποτελέσματα, απαιτείται ερμηνεία της διατάξεως αυτής λαμβανομένου υπόψη όχι μόνον του γράμματός της, αλλά και των σκοπών τους οποίους επιδιώκει και του πλαισίου στον οποίο αυτή εντάσσεται (βλ., συναφώς, απόφαση της 24ης Ιουνίου 2014, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, C-658/11, EU:C:2014:2025, σκέψη 51).

21 Το άρθρο 218 ΣΛΕΕ, για επιτακτικούς λόγους σαφήνειας, συνέπειας και εξορθολογισμού, προβλέπει μια ομοιόμορφη και γενικής ισχύος διαδικασία όσον αφορά, ιδίως, τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη διεθνών συμφωνιών τις οποίες είναι αρμόδια να συνάπτει η Ένωση στους τομείς δράσεώς της, περιλαμβανομένης της ΚΕΠΠΑ, εκτός αν οι Συνθήκες προβλέπουν ειδικές διαδικασίες (βλ., συναφώς, απόφαση της 24ης Ιουνίου 2014, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, C-658/11, EU:C:2014:2025, σκέψη 52).

22 Το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι η διαδικασία αυτή, λόγω ακριβώς του γενικού χαρακτήρα της, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά που προβλέπουν οι Συνθήκες για κάθε τομέα δράσεως της Ένωσης, ιδίως ως προς τις αρμοδιότητες των θεσμικών οργάνων, και ότι απηχεί, εξωτερικώς, την ισχύουσα σε εσωτερικό επίπεδο κατανομή εξουσιών μεταξύ των θεσμικών οργάνων και, προβλέπει ιδίως την ευθυγράμμιση της διαδικασίας λήψεως μέτρων της Ένωσης σε εσωτερικό επίπεδο με τη διαδικασία συνάψεως διεθνών συμφωνιών προκειμένου να διασφαλισθεί ότι, ως προς ένα συγκεκριμένο τομέα, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέτουν τις ίδιες εξουσίες, όπως επιτάσσει η θεσμική ισορροπία την οποία καθιερώνουν οι Συνθήκες (βλ., συναφώς, απόφαση της 24ης Ιουνίου 2014, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, C-658/11, EU:C:2014:2025, σκέψεις 53, 55 και 56).

23 Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει μεταξύ άλλων διάφορους κανόνες που αφορούν ειδικά τη δράση της Ένωσης στους τομείς που εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ.

24 Εξ αυτού προκύπτει ότι, όσον αφορά τη διαδικασία διαπραγματεύσεως και συνάψεως μιας διεθνούς συμφωνίας από την Ένωση, οι διατάξεις του άρθρου 218 ΣΛΕΕ λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τομέα δράσεως της Ένωσης, ιδίως εκείνα που προβλέπονται για την ΚΕΠΠΑ, και αποτελούν συναφώς έκφανση της θεσμικής ισορροπίας που θεσπίζεται από τις Συνθήκες για καθέναν από τους τομείς αυτούς.

25 Όσον αφορά το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, το άρθρο αυτό προβλέπει απλοποιημένη διαδικασία, μεταξύ άλλων, για τον καθορισμό των θέσεων που πρέπει να ληφθούν εξ ονόματος της Ένωσης λόγω της συμμετοχής της στη διαδικασία θεσπίσεως, στο πλαίσιο του αποφασιστικού οργάνου συσταθέντος με την οικεία διεθνή συμφωνία, πράξεων που αφορούν την εφαρμογή ή την εκτέλεση της συμφωνίας αυτής (βλ., συναφώς, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Συμβούλιο κατά Επιτροπής, C-73/14, EU:C:2015:663, σκέψη 65).

26 Όπως προκύπτει από τον συνδυασμό των παραγράφων 6, 9 και 10 του άρθρου 218 ΣΛΕΕ, η ως άνω απλοποίηση, η οποία έχει εφαρμογή μόνο για πράξεις που δεν συμπληρώνουν ούτε τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας, έγκειται αποκλειστικά στον περιορισμό της συμμετοχής του Κοινοβουλίου.

27 Δεδομένου ότι, αντιθέτως, το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ δεν προβλέπει κανένα κανόνα ψηφοφορίας για τη λήψη από το Συμβούλιο των αποφάσεων τις οποίες αφορά το άρθρο αυτό, ο εφαρμοστέος κανόνας ψηφοφορίας πρέπει να καθορίζεται, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, με βάση το άρθρο 218, παράγραφος 8, ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, όσον αφορά απόφαση με την οποία το Συμβούλιο προσδιορίζει τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο οργάνου συσταθέντος με συμφωνία, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, σε περίπτωση που μια τέτοια απόφαση δεν αντιστοιχεί σε καμία από τις περιπτώσεις στις οποίες το άρθρο 218, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ απαιτεί λήψη αποφάσεως με ομοφωνία, το Συμβούλιο πρέπει να εκδίδει την απόφασή του, καταρχήν, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 218, παράγραφος 8, πρώτο εδάφιο, και του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία [απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2017, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (CMR-15), C-687/15, EU:C:2017:803, σκέψη 51].

28 Πρέπει να σημειωθεί, επί του σημείου αυτού, ότι ο προσδιορισμός του εφαρμοστέου για την έκδοση μιας τέτοιας αποφάσεως κανόνα ψηφοφορίας με βάση τα δύο εδάφια του άρθρου 218, παράγραφος 8, ΣΛΕΕ συμβάλλει, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως όσον αφορά τη διαδικασία διαπραγματεύσεως και συνάψεως μιας συμφωνίας, στη συνεκτίμηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε τομέα δράσεως της Ένωσης στο πλαίσιο της ομοιόμορφης διαδικασίας περί της οποίας γίνεται λόγος στο άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ.

29 Ειδικότερα, η πρώτη περίπτωση ως προς την οποία το άρθρο 218, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ απαιτεί να αποφαίνεται το Συμβούλιο με ομοφωνία είναι εκείνη στην οποία η συμφωνία αφορά τομέα για τον οποίο απαιτείται ομοφωνία για την έκδοση πράξεως της Ένωσης και, κατά συνέπεια, στην περίπτωση αυτή θεμελιώνεται σύνδεσμος μεταξύ της ουσιαστικής νομικής βάσεως της αποφάσεως που λαμβάνεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου και του εφαρμοστέου για την έκδοσή της κανόνα ψηφοφορίας. Τούτο συμβαίνει όσον αφορά την ΚΕΠΠΑ, καθόσον το άρθρο 31, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ προβλέπει ιδίως ότι οι αποφάσεις που εμπίπτουν στον τίτλο V, κεφάλαιο 2, της Συνθήκης ΕΕ λαμβάνονται ομόφωνα, πλην των περιπτώσεων στις οποίες το ως άνω κεφάλαιο ορίζει διαφορετικά.

30 Ο σύνδεσμος ο οποίος θεμελιώνεται με τον τρόπο αυτό μεταξύ της ουσιαστικής νομικής βάσεως των αποφάσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ και του εφαρμοστέου για την έκδοση των αποφάσεων αυτών κανόνα ψηφοφορίας συμβάλλει, επιπλέον, στη διαφύλαξη της ευθυγραμμίσεως των διαδικασιών που αφορούν την εσωτερική δράση της Ένωσης με τις διαδικασίες που αφορούν την εξωτερική δράση της, τηρουμένης της θεσμικής ισορροπίας που προέβλεψαν οι συντάκτες των Συνθηκών.

31 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει κατ' ουσίαν η Επιτροπή, δεν απορρέει από τη σκέψη 66 της αποφάσεως της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου (C-81/13, EU:C:2014:2449), ότι κάθε απόφαση με την οποία καθορίζεται η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο οργάνου συσταθέντος με συμφωνία, σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, πρέπει να εκδίδεται με ειδική πλειοψηφία, υπό την προϋπόθεση ότι η πράξη την οποία πρόκειται να εκδώσει το εν λόγω όργανο δεν συμπληρώνει ή τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας αυτής.

32 Ασφαλώς, το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση αυτή ότι, όσον αφορά απόφαση εμπίπτουσα στον τομέα που προβλέπει το άρθρο 48 ΣΛΕΕ και εκδιδόμενη στο πλαίσιο συμφωνίας συνδέσεως, η οποία δεν σκοπούσε στη συμπλήρωση ή την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου της εν λόγω συμφωνίας, αλλά μόνο στην εφαρμογή της, το Συμβούλιο έπρεπε να εκδώσει την απόφαση αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 218, παράγραφος 8, πρώτο εδάφιο, και του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, με ειδική πλειοψηφία και χωρίς την έγκριση του Κοινοβουλίου. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο αυτό το Δικαστήριο δεν αναφέρθηκε στο άρθρο 218, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, παρά το γεγονός

ότι η δεύτερη περίπτωση στην οποία η διάταξη αυτή προβλέπει ότι το Συμβούλιο αποφαίνεται ομόφωνα αφορά ακριβώς τις «συμφωνίες σύνδεσης», τις οποίες η Ένωση είναι αρμόδια να συνάπτει δυνάμει του άρθρου 217 ΣΛΕΕ.

33 Εντούτοις, η ως άνω περίπτωση έχει την ιδιαιτερότητα ότι αφορά την ειδική αυτή κατηγορία διεθνών συμφωνιών. Η απόφαση όμως που αποσκοπεί στην εφαρμογή μιας συμφωνίας συνδέσεως δεν μπορεί να θεωρείται, γενικά, ως παρόμοια προς μια τέτοια συμφωνία και ως εμπίπτουσα, για τον λόγο αυτό, στην ως άνω κατηγορία. Πράγματι, μόνον αν μια απόφαση που αποσκοπεί στην εφαρμογή μιας συμφωνίας συνδέσεως έχει ως σκοπό να συμπληρώσει ή να τροποποιήσει το θεσμικό πλαίσιο της εν λόγω συμφωνίας, η απόφαση αυτή έχει τέτοιο περιεχόμενο ώστε να πρέπει εξομοιώνεται με απόφαση που αφορά τη σύναψη συμφωνίας η οποία τροποποιεί τη συμφωνία συνδέσεως. Τούτο δικαιολογεί την υπαγωγή της αποφάσεως αυτής, κατ' εφαρμογήν της εξαιρέσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 218, παράγραφος 9, in fine, ΣΛΕΕ, στην ίδια διαδικασία με εκείνη που προβλέπεται για τη σύναψη των συμφωνιών συνδέσεως, οπότε στην περίπτωση αυτή το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία, ενώ απαιτείται παράλληλα η έγκριση του Κοινοβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α', περίπτωση i, ΣΛΕΕ.

34 Η πρώτη περίπτωση στην οποία απαιτείται ομοφωνία βάσει του άρθρου 218, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ έχει εντελώς διαφορετική φύση, διότι συνδέεται με τον τομέα τον οποίο αφορά η εκδιδόμενη πράξη και, επομένως, με το περιεχόμενό της. Στην περίπτωση αυτή, το γεγονός ότι μια απόφαση σκοπούσα στην εφαρμογή διεθνούς συμφωνίας της Ένωσης, μέσω δράσεως που θα πρέπει να αναληφθεί από αποφασιστικό όργανο συσταθέν με την εν λόγω συμφωνία, δεν καλύπτεται από την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 218, παράγραφος 9, in fine, ΣΛΕΕ δεν παρέχει τη δυνατότητα συναγωγής κάποιου συμπεράσματος ως προς το αν μια τέτοια απόφαση αφορά ή όχι τομέα στον οποίο απαιτείται ομοφωνία για την έκδοση πράξεως της Ένωσης και, επομένως, πρέπει να εκδίδεται ομοφώνως υπό το πρίσμα της πρώτης περιπτώσεως περί της οποίας γίνεται λόγος στο άρθρο 218, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

35 Προκειμένου να διαπιστωθεί, στο πλαίσιο αυτό, αν μια απόφαση εκδιδόμενη εντός του πλαισίου το οποίο καθορίζεται στο άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ αφορά όντως έναν τέτοιο τομέα, πρέπει λαμβάνεται υπόψη η ουσιαστική νομική βάση της.

36 Κατά πάγια νομολογία, η επιλογή της νομικής βάσεως μιας πράξεως της Ένωσης πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία επιδεχόμενα δικαστικό έλεγχο, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ο σκοπός και το περιεχόμενο της πράξεως αυτής [βλ., επ' αυτού, αποφάσεις της 26ης Μαρτίου 1987, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, 45/86, EU:C:1987:163, σκέψη 11, της 11ης Ιουνίου 1991, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-300/89, EU:C:1991:244, σκέψη 10, γνωμοδότηση 2/00 (Πρωτόκολλο της Καρθαγένης περί προλήψεως των κινδύνων που απορρέουν από τη βιοτεχνολογία), απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, EU:C:2001:664, σκέψη 22, και της 14ης Ιουνίου 2016, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, C-263/14, EU:C:2016:435, σκέψη 43].

37 Αν από την εξέταση πράξεως της Ένωσης προκύπτει ότι με αυτήν επιδιώκονται δύο σκοποί ή ότι αυτή αποτελείται από δύο συστατικά στοιχεία και αν ο ένας από τους σκοπούς ή τα συστατικά στοιχεία αυτά μπορεί να χαρακτηρισθεί ως κύριος, ενώ ο άλλος έχει παρεπόμενο απλώς χαρακτήρα, η πράξη πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνη νομική βάση, δηλαδή σε εκείνη που επιβάλλεται από τον κύριο ή τον πρωτεύοντα σκοπό ή το κύριο ή το πρωτεύον στοιχείο. Κατ' εξαίρεση, αν αποδεικνύεται, αντιθέτως, ότι η πράξη επιδιώκει συγχρόνως πλείονες σκοπούς ή έχει πλείονα συστατικά στοιχεία που συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, χωρίς ο ένας σκοπός να είναι παρεπόμενος σε σχέση με τον άλλο με αποτέλεσμα να τυγχάνουν εφαρμογής διάφορες διατάξεις των Συνθηκών, ένα τέτοιο μέτρο πρέπει να στηρίζεται στις αντίστοιχες διαφορετικές νομικές βάσεις (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 10ης Ιανουαρίου 2006, Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-178/03, EU:C:2006:4, σκέψεις 42 και 43, της 11ης Ιουνίου 2014, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-377/12, EU:C:2014:1903, σκέψη 34, και της 14ης Ιουνίου 2016, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, C-263/14, EU:C:2016:435, σκέψη 44).

38 Από τις ανωτέρω σκέψεις απορρέει ότι, όπως και ως προς τις αποφάσεις περί συνάψεως διεθνούς συμφωνίας από την Ένωση, απόφαση με την οποία το Συμβούλιο καθορίζει τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο οργάνου συσταθέντος με συμφωνία, δυνάμει του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, και η οποία αφορά αποκλειστικά την ΚΕΠΠΑ πρέπει να εκδίδεται καταρχήν ομόφωνα, σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Αντιθέτως, αν μια τέτοια απόφαση περιλαμβάνει διάφορα συστατικά στοιχεία ή επιδιώκει περισσότερους του ενός σκοπούς, εκ των οποίων ορισμένοι εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ, ο εφαρμοστέος για την έκδοσή της κανόνας ψηφοφορίας πρέπει να προσδιορίζεται υπό το πρίσμα του κύριου ή πρωτεύοντος σκοπού ή συστατικού στοιχείου αυτής. Ως εκ τούτου, αν ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή το κύριο ή πρωτεύον συστατικό στοιχείο της αποφάσεως εμπίπτει σε τομέα για τον οποίο δεν απαιτείται ομοφωνία για την έκδοση πράξεως της Ένωσης, η εν λόγω απόφαση πρέπει να εκδίδεται με ειδική πλειοψηφία, σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 8, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

39 Εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη απόφαση προσδιορίζει τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας το οποίο συγκροτείται με τη συμφωνία εταιρικής σχέσεως, όσον αφορά, αφενός, απόφαση του εν λόγω Συμβουλίου Συνεργασίας σχετικά με την έκδοση του εσωτερικού του κανονισμού καθώς και τις αποφάσεις της Επιτροπής Συνεργασίας, των ειδικών υποεπιτροπών ή οποιωνδήποτε άλλων οργάνων και, αφετέρου, απόφαση του ίδιου Συμβουλίου Συνεργασίας περί συστάσεως τριών ειδικών υποεπιτροπών.

40 Όπως παρατήρησε κατ' ουσίαν η γενική εισαγγελέας με το σημείο 54 των προτάσεών της, οι πράξεις των οποίων η έκδοση εσκοπείτο συναφώς αφορούν, γενικά, τη λειτουργία διεθνών οργάνων συσταθέντων δυνάμει της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως. Επομένως, ο τομέας στον οποίο εμπίπτει η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως στο σύνολό της [βλ., επ' αυτού, απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2017, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (αναθεωρημένη Συμφωνία της Λισσαβώνας), C-389/15, EU:C:2017:798, σκέψη 64, και, κατ' αναλογία, γνωμοδότηση 2/15 (Συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών με τη Σιγκαπούρη), της 16ης Μαΐου 2017, EU:C:2017:376, σκέψη 276 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία].

41 Το Συμβούλιο υποστηρίζει, επί του σημείου αυτού, ότι τα στοιχεία που συνδέουν τη συμφωνία εταιρικής σχέσεως με την ΚΕΠΠΑ είναι αρκούντως σημαντικά ώστε η νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως να περιλαμβάνει δικαιολογημένα το άρθρο 37 ΣΕΕ, κατά το οποίο η Ένωση μπορεί να συνάπτει συμφωνίες με ένα ή περισσότερα κράτη ή διεθνείς οργανισμούς στους τομείς που εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ, όπως ακριβώς συνέβη και με τη νομική βάση της αποφάσεως που αφορούσε την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της ίδιας της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως.

42 Συναφώς, πρέπει ασφαλώς να σημειωθεί ότι η συμφωνία εταιρικής σχέσεως, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας με τα σημεία 64 έως 68 των προτάσεών της, παρουσιάζει ορισμένα συνδετικά στοιχεία με την ΚΕΠΠΑ. Συγκεκριμένα, το άρθρο 6 της εν λόγω συμφωνίας, που περιλαμβάνεται στον τίτλο ΙΙ αυτής, ο οποίος επιγράφεται «Πολιτικός διάλογος, συνεργασία στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας», αφορά ειδικά την ως άνω πολιτική, το δε πρώτο εδάφιο του εν λόγω άρθρου προβλέπει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη εντείνουν τον διάλογο και τη συνεργασία τους στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας και εξετάζουν ειδικότερα τα ζητήματα της πρόληψης των συγκρούσεων και της διαχείρισης κρίσεων, της περιφερειακής σταθερότητας, της μη διάδοσης, του αφοπλισμού και του ελέγχου των όπλων, της πυρηνικής ασφάλειας και του ελέγχου των εξαγωγών όπλων και ειδών διπλής χρήσης. Περαιτέρω, τα άρθρα 9 έως 12 της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως, που καθορίζουν το πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών στον τομέα της προλήψεως των συγκρούσεων και της διαχειρίσεως κρίσεων, της περιφερειακής σταθερότητας, της καταπολεμήσεως της διαδόσεως των όπλων μαζικής καταστροφής και της καταπολεμήσεως του παράνομου εμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού, μπορούν επίσης να υπαχθούν στην ΚΕΠΠΑ.

43 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως τόνισε κατ' ουσίαν η γενική εισαγγελέας με το σημείο 69 των προτάσεών της, τα συνδετικά στοιχεία αυτά μεταξύ της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως και της ΚΕΠΠΑ δεν επαρκούν για να γίνει δεκτό ότι η νομική βάση της αποφάσεως περί υπογραφής της, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και περί προσωρινής εφαρμογής της έπρεπε να περιλαμβάνει το άρθρο 37 ΣΕΕ.

44 Πράγματι, αφενός, οι περισσότερες από τις διατάξεις της εν λόγω συμφωνίας, που περιλαμβάνει 287 άρθρα, εμπίπτουν άλλοτε στην κοινή εμπορική πολιτική της Ένωσης, άλλοτε στην πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας της τελευταίας.

45 Αφετέρου, οι διατάξεις της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως οι οποίες έχουν σχέση με την ΚΕΠΠΑ και οι οποίες παρατίθενται στη σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως, πέραν του ότι είναι ελάχιστες έναντι του συνόλου των διατάξεων της εν λόγω συμφωνίας, περιορίζονται σε δηλώσεις των συμβαλλομένων μερών περί των σκοπών τους οποίους πρέπει να επιδιώκει η συνεργασία τους και περί των ζητημάτων τα οποία πρέπει να αφορά αυτή, χωρίς να προσδιορίζουν τις συγκεκριμένες λεπτομέρειες υλοποιήσεως της ως άνω συνεργασίας (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 11ης Ιουνίου 2014, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-377/12, EU:C:2014:1903, σκέψη 56).

46 Επομένως, οι εν λόγω διατάξεις, που εντάσσονται πλήρως στον σκοπό της συμφωνίας εταιρικής σχέσεως, ο οποίος εκτίθεται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, της τελευταίας και ο οποίος συνίσταται στη συμβολή στη διεθνή και περιφερειακή ειρήνη και σταθερότητα καθώς και στην οικονομική ανάπτυξη, δεν έχουν τέτοιο περιεχόμενο ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν αυτοτελές συστατικό στοιχείο της εν λόγω συμφωνίας, καθόσον οι εν λόγω διατάξεις έχουν, αντιθέτως, παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με τα δύο συστατικά στοιχεία της συμφωνίας αυτής, που είναι η κοινή εμπορική πολιτική και η αναπτυξιακή συνεργασία.

47 Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ως άνω παρατηρήσεων, κακώς το Συμβούλιο περιέλαβε, στη νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως, το άρθρο 31, παράγραφος 1, ΣΕΕ και κακώς η απόφαση αυτή εκδόθηκε σύμφωνα με τον κανόνα της ομόφωνης ψήφου.

48 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτός ο μόνος λόγος ακυρώσεως της Επιτροπής, η δε προσβαλλόμενη απόφαση να ακυρωθεί.

Επί της διατηρήσεως σε ισχύ των αποτελεσμάτων της προσβαλλομένης αποφάσεως

49 Το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο, σε περίπτωση που ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, να διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματά της. Εκθέτει, προς στήριξη του αιτήματος αυτού, ότι η καθοριζόμενη με την ως άνω απόφαση θέση της Ένωσης έχει ήδη εκφρασθεί σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση και έχει παραγάγει αποτελέσματα, καθόσον οι εσωτερικοί κανονισμοί του Συμβουλίου Συνεργασίας, της Επιτροπής Συνεργασίας και των ειδικών υποεπιτροπών ή οποιωνδήποτε άλλων οργάνων, όπως και η απόφαση περί συστάσεως τριών ειδικών υποεπιτροπών υιοθετήθηκαν και άρχισαν να ισχύουν στις 28 Μαρτίου 2017. Θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της αναλογικότητας, κατά το Συμβούλιο, να απαιτηθεί η έκδοση νέας αποφάσεως, με το ίδιο περιεχόμενο, δεδομένου ότι η απόφαση του Δικαστηρίου καθιστά δυνατή την επίτευξη του ίδιου σκοπού.

50 Κατά το άρθρο 264, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, μπορεί να προσδιορίσει εκείνα τα έννομα αποτελέσματα της ακυρωθείσας πράξεως που θεωρούνται οριστικά.

51 Εν προκειμένω, από τα στοιχεία τα οποία διαθέτει το Δικαστήριο προκύπτει ότι η θέση της Ένωσης που καθορίστηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση εκφράστηκε στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας τον Μάρτιο του 2017 και ότι τον ίδιο μήνα το εν λόγω συμβούλιο εξέδωσε τις προβλεπόμενες από την απόφαση αυτή πράξεις. Επομένως, η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως χωρίς διατήρηση σε ισχύ των αποτελεσμάτων της θα ήταν ικανή να διαταράξει τη

λειτουργία των οργάνων που συστάθηκαν με τη συμφωνία εταιρικής σχέσεως, να θέσει υπό αμφισβήτηση τη δέσμευση της Ένωσης σχετικά με τις νομικές πράξεις που έχουν εκδοθεί από τα όργανα αυτά και να παρεμβάλει προσκόμματα με τον τρόπο αυτόν στην ορθή εκτέλεση της εν λόγω συμφωνίας (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2009, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-370/07, EU:C:2009:590, σκέψη 65).

52 Κατά συνέπεια, για λόγους ασφαλείας δικαίου, πρέπει να διατηρηθούν σε ισχύ τα αποτελέσματα της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία ακυρώνεται με την παρούσα απόφαση.

Επί των δικαστικών εξόδων

53 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη του Συμβουλίου στα δικαστικά έξοδα και το Συμβούλιο ηττήθηκε, πρέπει αυτό να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση (ΕΕ) 2017/477 του Συμβουλίου, της 3ης Μαρτίου 2017, για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας που συγκροτήθηκε βάσει της ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας του Καζαχστάν, αφετέρου, όσον αφορά τις εργασιακές ρυθμίσεις του Συμβουλίου Συνεργασίας, της Επιτροπής Συνεργασίας, ειδικών υποεπιτροπών ή οποιωνδήποτε άλλων οργάνων.

2) Διατηρεί σε ισχύ τα αποτελέσματα της αποφάσεως 2017/477.

3) Καταδικάζει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)